

KOMENTÁŘ

14. července 2023

Obilovin se podle červnového odhadu v kraji sklídí méně než loni

Podle odhadu sklizně k 10. červnu očekávají jihočeští zemědělci ve srovnání s loňským rokem, že úroda základních obilovin bude nižší a řepky naopak vyšší. Ve srovnání s průměrem za předchozí desetiletí je červnový odhad sklizně základních obilovin i řepky zhruba o 4 % nižší.

V Jihočeském kraji se podle červnového odhadu výnosů a sklizně předpokládá, že letošní produkce **základních obilovin** bude v porovnání s nadprůměrnou sklizní předchozího roku téměř o 10 % nižší. Odhadovaný pokles sklizně je zaviněn úbytkem osevních ploch základních obilovin (-3,2 %) a podprůměrným a oproti loňsku také horším hektarovým výnosem.

Tab. 1 Odhad sklizně zemědělských plodin v Jihočeském kraji k 10. 6. 2023

Plodina	Sklizeň (t)				Hektarový výnos (t)			Osevní plocha (ha)			
	2022	odhad 2023	rozdíl	index (%)	2022	odhad 2023	rozdíl	2022	2023	rozdíl	index (%)
Základní obiloviny	775 347	699 048	-76 299	90,2	5,70	5,31	-0,39	135 995	131 620	-4 374	96,8
Pšenice celkem ¹⁾	492 692	452 400	-40 292	91,8	6,05	5,72	-0,33	81 468	79 150	-2 318	97,2
Pšenice ozimá	474 296	436 285	-38 010	92,0	6,12	5,78	-0,34	77 461	75 438	-2 024	97,4
Pšenice jarní	18 396	13 478	-4 918	73,3	4,59	4,16	-0,43	4 006	3 237	-770	80,8
Žito	16 700	15 809	-891	94,7	5,65	4,94	-0,72	2 953	3 202	248	108,4
Ječmen celkem	186 497	158 920	-27 577	85,2	5,58	5,05	-0,53	33 393	31 459	-1 934	94,2
Ječmen ozimý	99 827	89 132	-10 694	89,3	5,95	5,38	-0,57	16 772	16 557	-214	98,7
Ječmen jarní	86 670	69 788	-16 883	80,5	5,21	4,68	-0,53	16 622	14 902	-1 720	89,7
Oves	37 716	32 575	-5 141	86,4	3,76	3,39	-0,37	10 031	9 609	-423	95,8
Tritikale	41 742	39 344	-2 398	94,3	5,12	4,80	-0,33	8 149	8 201	52	100,6
Řepka	125 963	132 133	6 170	104,9	3,37	3,20	-0,18	37 336	41 310	3 974	110,6

¹⁾ Pšenice celkem včetně pšenice tvrdé

Podle odhadu bude sklizeň všech druhů základních obilovin v kraji meziročně nižší a ve srovnání s předchozím desetiletím většinou i podprůměrná. Podprůměrné jsou i očekávané hektarové výnosy většiny odhadovaných plodin, průměrný se očekává pouze výnos tritikale a nadprůměrný výnos pšenice jarní.

Nejrozšířenější plodinou jihočeských polí je dlouhodobě **pšenice ozimá**, která aktuálně zaujímá téměř 31 % osevních ploch kraje a 57,3 % z plochy základních obilovin. Sklizeň pšenice ozimé se odhaduje kvůli horšímu výnosu a úbytku ploch oproti minulému roku o 8,0 % nižší. Úroda **pšenice jarní**, která se pěstuje na nesrovnatelně menší ploše, se oproti loňsku očekává

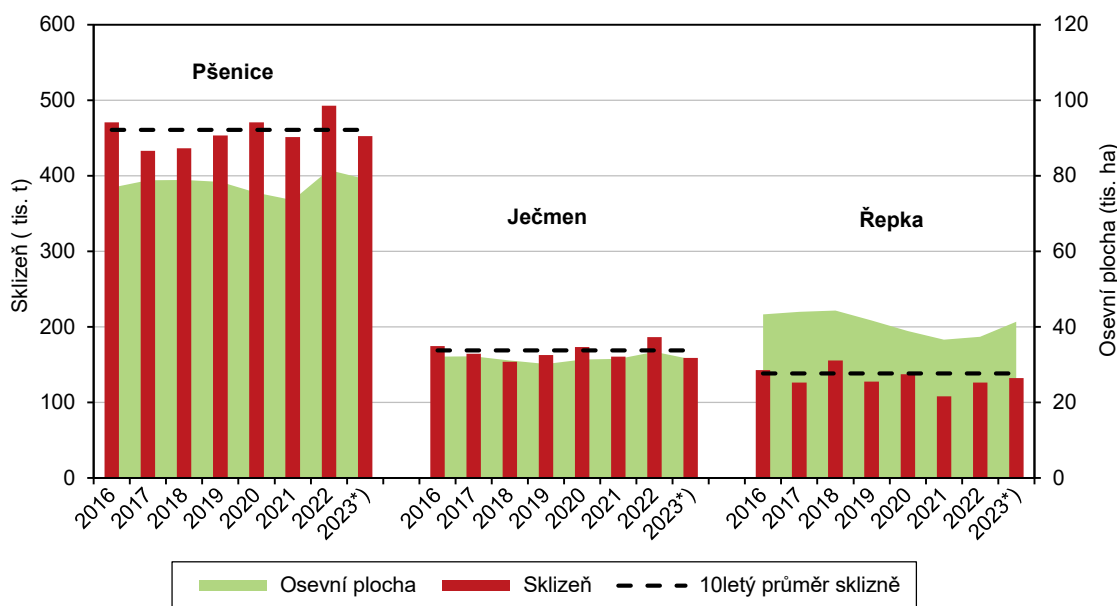
KOMENTÁŘ

dokonce o více než čtvrtinu nižší zejména vinou úbytku osevních ploch. **Pšenice celkem** se podle odhadu v kraji sklídí o 8,2 % méně než loni vlivem horšího výnosu a menší výměry.

Ječmene ozimého, který je v jižních Čechách druhou nejrozšířenější obilovinou, se podle odhadu sklídí zhruba o 10 % méně než loni kvůli nízkému výnosu a poněkud menším plochám. Sklizeň **ječmene jarního** se podle odhadu meziročně propadla dokonce o 20 %, což bylo způsobeno o 10 % menší osevní plochou a podstatně nižším výnosem. Úroda **ječmene celkem** se podle odhadu letos v kraji předpokládá o 15 % nižší než vloni vlivem horšího výnosu a omezení ploch.

Sklizeň **žita a tritikale** se kvůli meziročně horšímu výnosu odhaduje zhruba o 5 % nižší než loni, když žitem jsou letos osety o 8 % větší plochy a tritikale se pěstuje na výměře srovnatelné s loňskou. Produkce **ovsa** se předpokládá o 13,6 % nižší než loni kvůli horšímu výnosu a menší ploše.

Graf **Osevní plochy a sklizeň vybraných zemědělských plodin v letech 2016–2022 a odhad sklizně k 10. 6. 2023 v Jihočeském kraji**

*) odhad sklizně k 10. 6. 2023

Řepkou, která je v kraji druhou nejpěstovanější plodinou po pšenici ozimé, mají v roce 2023 jihočeští zemědělci, poté co její plochy meziročně rozšířili o více než 10 %, oseto 17 % osevních ploch. Rozšíření ploch navzdory podprůměrnému výnosu slibuje sklizeň o 5 % vyšší než loni.

Spolu s prvními odhady sklizně byly zveřejněny informace o plochách obhospodařované zemědělské půdy a plochách osivů k 31. 5. 2023. V jihočeském zemědělském sektoru byla zjištěna **celková osevní plocha** 243,9 tis. ha. Více než polovina této plochy (55,3 %) byla oseta obilovinami, především pšenicí ozimou. Na necelé čtvrtině (22,6 %) osevních ploch se v kraji

KOMENTÁŘ

pěstují pícniny na orné půdě, zejména kukuřice na zeleno, a na 19 % osevních ploch technické plodiny, především řepka.

Čtyři nejpěstovanější plodiny, pšenice (ozimá i jarní), řepka, ječmen (ozimý i jarní) a kukuřice (na zrno a na zeleno) pokrývají plně tři čtvrtiny celkové osevní plochy kraje.

Tab. 2 Osevní plochy vybraných zemědělských plodin v Jihočeském kraji k 31. 5. 2023

	Osevní plocha k 31. 5. (ha)		Rozdíl (ha)	Index (%)	Struktura osev. ploch v kraji k 31. 5. 2023 (%)	Podíl kraje na ČR k 31. 5. 2023 (%)
	2022	2023				
Osevní plocha úhrnem	245 272	243 925	-1 347	99,5	100,0	10,1
Obiloviny na zrno celkem	139 231	134 929	-4 303	96,9	55,3	10,2
Základní obiloviny	135 995	131 620	-4 374	96,8	54,0	10,5
Pšenice celkem	81 468	79 150	-2 318	97,2	32,4	9,7
Pšenice ozimá	77 461	75 438	-2 024	97,4	30,9	9,7
Pšenice jarní	4 006	3 237	-770	80,8	1,3	9,2
Žito	2 953	3 202	248	108,4	1,3	13,0
Ječmen celkem	33 393	31 459	-1 934	94,2	12,9	9,8
Ječmen ozimý	16 772	16 557	-214	98,7	6,8	12,9
Ječmen jarní	16 622	14 902	-1 720	89,7	6,1	7,7
Oves	10 031	9 609	-423	95,8	3,9	22,3
Tritikale	8 149	8 201	52	100,6	3,4	19,5
Kukuřice na zrno	2 776	3 135	358	112,9	1,3	4,3
Luskoviny a bílkovinné plodiny na zrno	3 948	4 418	469	111,9	1,8	8,5
Hrách polní na zrno	3 320	3 880	561	116,9	1,6	8,3
Okopaniny celkem	2 811	2 592	-218	92,2	1,1	3,2
Brambory celkem	2 775	2 587	-188	93,2	1,1	12,3
Technické plodiny	41 935	46 040	4 105	109,8	18,9	9,7
Olejniny celkem	41 517	45 620	4 103	109,9	18,7	9,7
Řepka	37 336	41 310	3 974	110,6	16,9	10,9
Sója	1 440	1 609	169	111,8	0,7	6,1
Mák	2 121	2 028	-92	95,6	0,8	7,7
Hořčice na semeno	414	421	7	101,6	0,2	2,7
Tech. plodiny mimo olejin	418	420	2	100,5	0,2	6,5
Pícniny na orné půdě celkem	55 511	55 077	-434	99,2	22,6	12,1
Kukuřice na zeleno	28 396	28 523	127	100,4	11,7	13,4
Jetel	10 733	9 945	-788	92,7	4,1	18,4
Vojtěška	3 509	3 040	-470	86,6	1,2	4,6
Zelenina konzumní	87	93	6	106,6	0,0	0,8
Cibule	7	21	14	310,4	0,0	1,0
Zelí hlávkové	50	31	-19	62,8	0,0	3,4

Oproti předchozímu roku došlo k úbytku osevních ploch o 0,5 % (-1,3 tis. ha), což jen dotvrzuje dlouhodobý trend, při kterém se během uplynulých dvaceti let celková osevní plocha v kraji zmenšila téměř o 10 %.

KOMENTÁŘ

Osevní plocha **obilovin** se oproti minulému roku snížila o 4,3 tis. ha (-3,1 %). Na menší ploše se letos pěstuje pšenice i ječmen (-2,3 tis. ha, resp. -1,9 tis. ha), menší je také plocha ovsa, naopak rozšířeny byly plochy žita a kukuřice na zrno, stejná je plocha tritikale. Úbytek osevních ploch v kraji zaznamenaly okopaniny, zejména **brambory** (-188 ha) a **pícniny na orné půdě** (-434 ha), především jetel a vojtěška. Na větší ploše jsou letos pěstovány luskoviny a bílkovinné plodiny na zrno (+469 ha) a výrazně byly rozšířeny plochy **technických plodin** (+4,1 tis. ha), především **řepky** (+4,0 tis. ha). Zvětšily se i plochy sóji a hořčice na semeno, naopak poněkud omezeny byly plochy máku (-92 ha).

Tab. 3 **Obhospodařovaná zemědělská půda v Jihočeském kraji k 31. 5. 2023**

	Výměra k 31. 5. (ha)		Rozdíl (ha)	Index (%)	Struktura zem. půdy v kraji k 31. 5. 2023 (%)	Podíl kraje na ČR k 31. 5. 2023 (%)
	2022	2023				
Obhospodařovaná zemědělská půda celkem	423 646	426 273	2 627	100,6	100,0	12,1
Orná půda	246 842	254 460	7 618	103,1	59,7	10,1
Ovocné sady	897	792	-105	88,3	0,2	6,4
Trvalé travní porosty	175 174	170 571	-4 603	97,4	40,0	17,6
Ostatní trvalé kultury	562	222	-340	39,5	0,1	5,2

K 31. 5. 2023 obhospodařovali jihočeští zemědělci **zemědělskou půdu** o výměře 426,3 tis. ha, což je sice o 0,6 % více než minulý rok, ale o 14,6 tis. ha méně (-3,3 %) než před dvaceti lety. Většinu zemědělské půdy v kraji tvoří **orná půda**, nyní s podílem 59,7 %, a **trvalé travní porosty** s podílem 40,0 %. Ačkoli meziroční srovnání ukazuje rozšíření ploch orné půdy na jedné straně a úbytek trvalých travních porostů na straně druhé, dosavadní vývojový trend byl opačný. Dlouhodobě ploch orné půdy ubývá a plocha trvalých travních porostů se rozšiřuje.

Další informace:

[Odhady sklizně - operativní zpráva - k 10. 6. 2023](#)

[Soupis ploch osevů - k 31. 5. 2023](#)

Kontakt:

Ing. Irena Kovárnová
Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích
E: irena.kovarnova@czso.cz
T: 386 718 690
M: 703 854 593